

ผักกาดเขียวปลีพันธุ์ 4 โออาร์ 2-3-4 (4OR2-3-4)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นางมณีฉัตร นิกกรพันธุ์
ที่อยู่ เลขที่ 239 ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000
โทรศัพท์ 053 944 9044

แหล่งที่มาและประวัติ

ผักกาดเขียวปลี พันธุ์ 4OR2-3-4 เป็นพันธุ์แท้ผสมเปิดที่ได้จากการคัดเลือกจากพันธุ์ก้ำไลทองของห้างหุ้นส่วนชินฮั่ว ซึ่งปลูกทดสอบร่วมกับพันธุ์การค้าอื่น ได้คัดเลือกต้นที่มีลักษณะดีต่อหัวแน่นจากพันธุ์ก้ำไลทอง ตั้งแต่พ.ศ. 2528 ทำการคัดเลือกแบบบันทึกประวัติ ที่ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยการคัดเลือก เน้นการต่อหัวนอกฤดู ซึ่งพันธุ์ 4OR2-3-4 มีเปอร์เซ็นต์การต่อหัวสูงในฤดูฝนและสามารถใช้พันธุ์ 4OR2-3-4 เป็นพ่อพันธุ์ได้

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

- ประเภท** พืชล้มลุก ใบเลี้ยงคู่ มีชื่อสามัญเรียกว่า Indian musard leaf mustard หรือ Chinese mustard จัดอยู่ในกลุ่ม Rapiferous (IBPGR, 1981) หรือ Takana (Tsunoda et. al, 1980) ชื่อวิทยาศาสตร์ *Brassica juncea* L var. *rugosa* อยู่ในวงศ์ Cruciferae
- ต้น** ลำต้นตรง ทรงพุ่มแคบ ความกว้าง 2.64 ซม. ความยาว 5.18 ซม. ไม่มีขน สามารถแตกกิ่งก้าน อาจสูงถึง 1 เมตร มีรากแก้ว
- ใบ** ใบไม่มีขน เส้นกลางใบกว้างแบนและอวบน้ำ กรอบ สีเขียวและเขียวเข้ม มีทั้งขอบใบเรียบและเว้า ใบห่อกันเป็นปลี ใบมีสาร glucoside sinigrin การเรียงตัวของใบแบบ alternate และเป็นใบเดี่ยว ความกว้าง 17.25 ซม. ความยาว 24.8 ซม.
- ช่อดอก** แบบกระจุก (raceme) ดอกเป็นดอกสมบูรณ์เพศ มีเกสรเพศผู้และเพศเมียอยู่ในดอกเดียวกัน รังไข่เป็นแบบ hypogynous เกสรเพศผู้มี 6 อัน (สั้น 4 อัน ยาว 2 อัน) กลีบดอกมี 4 กลีบ สีเหลือง กลีบเลี้ยงมี 4 กลีบ
- ผล** ผลเป็นแบบ silique ผลแตกเมื่อแก่ และแตกจากด้านล่างสู่ด้านบนฝัก
- เมล็ด** เมล็ดไม่มีอาหารเลี้ยงตัวอ่อน และมีตัวอ่อนโครงงอ ธรรมชาติการผสมพันธุ์เป็นแบบผสมตัวเอง เมล็ดเป็นแบบ glabrous สีน้ำตาลและสีดำ เมล็ดมีน้ำมัน 35 %
- ลักษณะอื่น ๆ** ดอกมีเกสรเพศผู้ปกติ มีเปอร์เซ็นต์การต่อหัว 36.7 เปอร์เซ็นต์ และมีเปอร์เซ็นต์การแทงช่อดอก 43.3 เปอร์เซ็นต์ การให้ผลผลิต 1,077 กก./ไร่

การประเมินลักษณะทางพืชสวน

ลักษณะทางพืชสวนของผักกาดเขียวปลี พันธุ์ 4OR2-3-4 ตาม IBPGR descriptor (1981) โดยวิธีการประเมิน ดังนี้

ต้นผักกาดเขียวปลีโตเต็มที่

มุมของก้านใบรอบนอกที่เจริญเต็มที่กับพื้นดินเป็นมุม เปิด ($\sim 65^\circ$)(3) ใบแก่ที่เจริญเต็มที่ กลม (1) การแบ่งของใบแก่ ไม่แบ่ง (1) สีของใบ สีเขียว (2) ความเข้มของสีใบแก่ เข้ม (7) สีก้านใบ สีขาว (1) ขนที่ใบ เกือบ (0) ความยาวของก้านใบไม่รวมก้าน 34.1 ซม. ความกว้างของใบ 27.6 ซม. ความยาวของก้านใบ 4.6 ซม. ความกว้างของก้านใบ 3.6 ซม. ความหนาของก้านใบปานกลาง (5) ปุ่มปมของตัวใบ มีเล็กน้อย (3) ปลายใบเป็นคลื่น ต่ำ (3) ความสูงของต้น 35.7 ซม. มีการห่อปลีปานกลาง (5) รูปร่างปลี กลม (1) การห่อปลีที่ปลาย ปลายใบทับกันหมด (7) น้ำหนักปลีก่อนตัดแต่ง 0.81 ก.ก. น้ำหนักปลีหลังตัดแต่ง 0.47 ก.ก. อัตราส่วนของหัว 1.13 (ความกว้างของหัว/ความยาวของหัว) การเจริญของตาข้าง ไม่มี ความสามารถในการห่อหัวในสภาพอากาศร้อน 36.7%

ลักษณะของดอก

สีกลีบดอกสีเหลือง (2) รูปร่างกลีบดอกเรียวมาก (3)

ลักษณะต้นและการห่อหัวของผักกาดเขียวปลีพันธุ์ 4OR2-3-4